

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΕΠΙ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Όπως έχει αποδειχθεί ιστορικά, η διασφάλιση του σεβασμού των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, των δημοκρατικών αρχών και του Κράτους Δικαίου, επιβάλλει να υπάρχει διαρκής προσπάθεια και επαγρύπνηση, όχι μόνο των κυβερνήσεων αλλά και της Κοινωνίας των Πολιτών και των αρμοδίων διεθνών οργανισμών. Ιδιαίτερος, μάλιστα, σε περιόδους οικονομικών κρίσεων όπως η σημερινή, κατά την οποία η προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πρέπει να εξασφαλισθεί εντός κλίματος αυξανόμενων κοινωνικών εντάσεων, διάχυτης απογοήτευσης, καθώς και διάβρωσης των κοινωνικών δικαιωμάτων και της κοινωνικής συνοχής.

Στο πνεύμα αυτό, η ελληνική πλευρά υπεδέχθη τον Επίτροπο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης, κ. Nils Muiznieks, στο τέλος του περασμένου Ιανουαρίου. Η επίσκεψη του Επιτρόπου επικεντρώθηκε, κυρίως, σε θέματα ρατσισμού και εγκλημάτων μίσους, θέματα για τα οποία, άλλωστε, εκδηλώνεται ενδιαφέρον παγκοσμίως.

Με ικανοποίηση είδαμε ότι ο Επίτροπος επεδοκίμασε σειρά σημαντικών μέτρων τα οποία έλαβε η ελληνική κυβέρνηση με στόχο την καταπολέμηση κρουσμάτων ρατσισμού και εγκλημάτων μίσους, όπως η σύσταση θέσης Εισαγγελέα στην Αθήνα για τη δίωξη των ανωτέρω εγκλημάτων, η δημιουργία 70 αντιρατσιστικών μονάδων, η δημιουργία μόνιμης τηλεφωνικής γραμμής καταγγελιών, καθώς και η αναμόρφωση του συστήματος χορήγησης ασύλου.

Παράλληλα, σημειώνουμε την παρατήρησή του ότι η απόδοση των μέτρων αυτών προϋποθέτει τη διάθεση των αναγκαίων πόρων. Επίσης, συμμεριζόμεθα τη σημασία την οποία αποδίδει ο Επίτροπος στην αποτελεσματική λειτουργία ενός

μηχανισμού παραπόνων για ρατσιστές συμπεριφορές και εγκλήματα μίσους, ο οποίος θα αφορά όλα τα κρατικά όργανα που είναι επιφορτισμένα με την τήρηση της νομιμότητας.

Οι περιλαμβανόμενες στην έκθεση προτάσεις του Επιτρόπου θα εξετασθούν με τη δέουσα προσοχή εκ μέρους των αρμοδίων ελληνικών αρχών.

Εν σχέσει προς την υπόδειξη του Επιτρόπου να επιταχυνθεί η κατασκευή τεμένους στην Αθήνα, είμεθα σε θέση να ενημερώσουμε ότι, κατόπιν εντολής του Πρωθυπουργού, προκηρύχθηκε προ ημερών ο μειοδοτικός διαγωνισμός για την κατασκευή του.

Συμμεριζόμεθα την ανησυχία των Επιτρόπου για τη σημαντική αύξηση των ρατσιστικών επιθέσεων κατά την τελευταία περίοδο. Ευτυχώς, εν τούτοις, η επίδειξη ρατσιστικών διαθέσεων παραμένει περιθωριακό φαινόμενο στην ελληνική κοινωνία. Η κουλτούρα της φιλοξενίας και της ευρύτητας πνεύματος παραμένει ισχυρή. Τα τεράστια προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει σήμερα η ελληνική κοινωνία λόγω της οικονομικής κρίσης, εν συνδυασμώ με τα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω της συνεχούς εισόδου χιλιάδων παράνομων μεταναστών, δεν έχουν αμβλύνει την ευθυκρισία της.

Ο χειρισμός της αναφερόμενης στην έκθεση ακραίας οργάνωσης, η οποία εν τούτοις εξασφάλισε την είσοδό της στη Βουλή, αποτελεί θέμα περίπλοκο για προφανείς λόγους, σχετιζομένους με τη λειτουργία του δημοκρατικού συστήματος. Ως εκ τούτου, οι λύσεις δεν μπορούν να είναι προϊόν συναισθηματικών αντιδράσεων που θα μπορούσαν να έχουν αντιπαραγωγική επίδραση και να οδηγήσουν σε μη επιθυμητά αποτελέσματα. Αντίθετα, θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα συνετής προσέγγισης, η οποία θα αξιοποιεί τη συσσωρευμένη πολιτική και δημοκρατική πείρα, εντός του πλαισίου του Συντάγματος και του κανονισμού της Βουλής. Τούτο επιθυμεί και επιδιώκει το σύνολο σχεδόν του πολιτικού κόσμου της χώρας. Εν προκειμένω, ας λάβουμε υπ' όψιν ότι η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης απεφάσισε να μην

αποκλείσει ένα μέλος της οργάνωσης αυτής από τις εργασίες της τον περασμένο Ιανουάριο.

Η κοινοβουλευτική δύναμη η οποία εδόθη από μέρος του εκλογικού σώματος στην οργάνωση αυτή δεν αποτελεί ένδειξη ανόδου του ρατσισμού στην κοινωνία, όπως άλλωστε συμπεραίνουν πολλές έρευνες. Επίσης, δεν αποτελεί ένδειξη οποιασδήποτε πολιτικής ή κοινωνικής προσέγγισης ή ταύτισης προς τη ρατσιστική ιδεολογία. Η κοινοβουλευτική αυτή δύναμη αποτελεί κατά βάση έκφραση λαϊκής απογοήτευσης και διαμαρτυρίας εναντίον σκληρών, αν και αναγκαίων, μέτρων λιτότητας, καθώς και της αυξανόμενης ανεργίας ως συνέπεια της μακροχρόνιας οικονομικής ύφεσης.

Θεωρούμε, λοιπόν, ότι υπό το πρίσμα αυτό θα πρέπει να αξιολογηθούν ορισμένες δηλώσεις μελών της πολιτικής ηγεσίας της χώρας, οι οποίες, σύμφωνα με την έκθεση του Επιτρόπου, αξιολογήθηκαν ως 'στιγματίζουσες' τους μετανάστες. Τόσον ο Πρωθυπουργός όσον και ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη ουδέποτε στο παρελθόν έχουν διατυπώσει απόψεις υποδηλούσες ρατσιστική ή ξενοφοβική στάση έναντι των μεταναστών. Μια τέτοια στάση είναι ξένη προς τα ήθη και την πολιτική τους ιστορία και, γενικότερα, προς την προσέγγιση της κυβέρνησης εν συνόλω. Ταυτόχρονα, όταν λέξεις ή φράσεις αποσπώνται από το πλαίσιο εντός του οποίου ελέχθησαν, υπάρχει κίνδυνος να δημιουργηθούν εσφαλμένες εντυπώσεις, να προκληθεί άδικη κριτική και να μην αποδοθεί ορθά η συνολική εικόνα. Οι δηλώσεις του Πρωθυπουργού περί 'ανακτήσεως' του κέντρου των πόλεων από τους παράνομους μετανάστες πρέπει, προφανώς, να εκτιμηθούν ως έκφραση της σταθερής βούλησης της κυβέρνησης να επιβάλει αποτελεσματικά τη νομιμότητα στο κέντρο της πρωτεύουσας. Αυτό, άλλωστε, θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις εκείνες για ομαλή και χωρίς εντάσεις συνύπαρξη του ελληνικού λαού και των μεταναστών, κάτι που θα ωφελήσει ιδιαίτερα και τους μετανάστες. Παράλληλα, θα στερήσει από τους αυτόκλητους 'προστάτες της νομιμότητας' τα μέσα που αυτοί χρησιμοποιούν προκειμένου να προβάλουν τις απεχθείς θεωρίες και πρακτικές τους. Σε αυτό το σημείο, ας προσθέσουμε ότι τις απόψεις του Πρωθυπουργού επί του θέματος τις εκφράζει σαφέστατα, μεταξύ άλλων, η παρουσία και οι δηλώσεις του στη Θεσσαλονίκη, κατά την πρόσφατη εκδήλωση μνήμης προς τιμήν των Ελλήνων Εβραίων και των δεινών που αυτοί υπέστησαν

στο παρελθόν. Με μία φράση, ο ρατσισμός αποτελεί κοινό εχθρό όλων μας. Παρομοίως, η χρήση των όρων 'εισβολή' και 'βόμβα' εκ μέρους του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη κατά αναφορά του στην παρουσία εκατοντάδων χιλιάδων παρανόμων μεταναστών στη χώρα, θα πρέπει να εκτιμηθεί ως μία δραματική απεικόνιση της πραγματικότητας. Επ' ευκαιρία, αξίζει να σημειωθεί ότι πρόθεση των παρανόμων αυτών μεταναστών δεν είναι να εγκατασταθούν στην Ελλάδα. Απλώς, βλέπουν τη χώρα ως ενδιάμεσο σταθμό καθ' οδόν προς τον τελικό προορισμό τους σε άλλη χώρα της Ευρώπης. Η επιλογή της Ελλάδος ως πρώτου σημείου εισόδου οφείλεται στην εγγύτητα της χώρας προς τις περιοχές προελεύσεως των μεταναστών, καθώς και στη μοναδική γεωγραφική μορφολογία της. Εν τούτοις, οι διαδρομές και οι φιλοδοξίες των ανθρώπων αυτών τερματίζονται στην Ελλάδα στην οποία συρρέουν παρά τη θέλησή τους και αθρόα, στοιχείο που οξύνει ακόμη περισσότερο μία ήδη δυσχερή κατάσταση.

Καταγράφουμε τα ανωτέρω όχι με στόχο να υπερασπίσουμε την κυβέρνηση αλλά προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος να δοθούν εξωπραγματικές διαστάσεις στις δηλώσεις που αναφέρονται στην έκθεση.

Ολοκληρώνοντας τα εισαγωγικά μας σχόλια, επιθυμούμε να εκφράσουμε την εκτίμησή μας για την επίσκεψη του Επιτρόπου στην Ελλάδα, η οποία έδωσε μοναδική ευκαιρία σε μέλη της κυβέρνησης, εκπροσώπους της δικαστικής εξουσίας, ανεξάρτητους θεσμούς, εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και ΜΚΟ να ανταλλάξουν μαζί του απόψεις και να επωφεληθούν της τεράστιας γνώσης και εμπειρίας του στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εν σχέσει προς παρατηρήσεις του Επιτρόπου που περιλαμβάνονται στην έκθεση, παραθέτουμε τις ακόλουθες πληροφορίες και σχόλια, τα οποία συνετάχθησαν από τα αρμόδια Υπουργεία.

παρ.14-20: Εκ μέρους του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την αποφυγή ανάπτυξης ξενοφοβικού κλίματος ή εκδήλωσης ρατσιστικών φαινομένων, από

όπου και αν προέρχονται. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν εκδοθεί σχετικές διαταγές προς τις περιφερειακές αστυνομικές υπηρεσίες για ένταση στο έπακρο των μέτρων προστασίας στόχων αλλοδαπού ενδιαφέροντος, αυξημένη ανταπόκριση και ευαισθητοποίηση του αστυνομικού προσωπικού σε περιπτώσεις καταγγελιών εκνόμων ενεργειών εις βάρος αλλοδαπών προσώπων, οργανισμών και μνημείων, καταγραφή, διερεύνηση και ποινική δίωξη σχετικών αδικημάτων, τονίζοντας την ανάγκη απόλυτου σεβασμού της προσωπικότητας και των ατομικών δικαιωμάτων των πολιτών και της ίσης μεταχείρισης χωρίς φυλετικές, εθνοτικές, θρησκευτικές ή άλλες διακρίσεις.

Με πρωτοβουλία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη συνεστήθησαν Υπηρεσίες Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας σε όλη την Ελλάδα. Ειδικότερα, βάσει των διατάξεων του 132/2012 Π.Δ. (ΦΕΚ Α' 239), ιδρύονται δύο τμήματα και εξήντα οκτώ Γραφεία Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας σε όλη την Ελλάδα. Σκοπός της ίδρυσης των Υπηρεσιών αυτών είναι η ουσιαστική και αποτελεσματική καταπολέμηση της βίας που εκδηλώνεται κατά μεμονωμένων ατόμων ή ομάδων με ρατσιστικά κίνητρα και υπόβαθρο.

Βασικός στόχος της ανωτέρω ρυθμίσεως είναι η πληρέστερη πρόληψη και η αποτελεσματικότερη διαχείριση περιστατικών που μπορούν να απειλήσουν την δημόσια τάξη και αφορούν στην διάπραξη αδικημάτων καθώς και την καθ' οιονδήποτε τρόπο δημόσια προτροπή, πρόκληση ή διέγερση σε διάπραξη αδικημάτων ή στην εκδήλωση πράξεων ή ενεργειών, εις βάρος προσώπων ή ομάδων προσώπων με αποκλειστική αφορμή την φυλή, το χρώμα, την θρησκεία, τις γενεαλογικές τους καταβολές και την εθνική ή εθνοτική τους ταυτότητα.

Καθ' όσον αφορά τα διαλαμβανόμενα στην έκθεση περιστατικά στα οποία φέρονται εμπλεκόμενα μέλη του κόμματος "Χρυσή Αυγή", η Ελληνική Αστυνομία προέβη – όπως σε κάθε περίπτωση – στις δέουσες δικονομικές και αστυνομικές ενέργειες και οι εν λόγω υποθέσεις παρεπέμφθησαν αμέσως στην Δικαιοσύνη.

παρ. 66: Αναφορικά με τη δίωξη πράξεων, που τελούνται με ρατσιστικό κίνητρο σημειώνουμε ότι το νομοθετικό πλαίσιο έχει αυστηροποιηθεί περαιτέρω. Έτσι,

σύμφωνα με το άρθρο 66 του Ν. 4139/2013 (ΦΕΚ Α'74/20.3.2013) «περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις», το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παρ. 3 του άρθρου 79 του Π.Κ. αντικαθίσταται, ως εξής: «Η τέλεση της πράξης από μίσος προκαλούμενο λόγω της φυλής, του χρώματος, της θρησκείας, των γενεαλογικών καταβολών, της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής ή του σεξουαλικού προσανατολισμού ή της ταυτότητας φύλου του παθόντος συνιστά επιβαρυντική περίπτωση και η ποινή δεν αναστέλλεται».

παρ. 70: Αναφορικά με την εκπαίδευση δικαστών επί της υπάρχουσας νομοθεσίας και καλών πρακτικών κατά του ρατσισμού, των διακρίσεων και της ξενοφοβίας, η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικ/των του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικ/των σκοπεύει να προτείνει με έγγραφο την συμπερίληψη αντίστοιχης ειδικής θεματικής στο πρόγραμμα σπουδών της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών.

παρ. 72: Σχετικά με την Απόφαση Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 28.11.2008 για την «καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου», θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι κατατέθηκε ήδη στις 21.3.2013 από το ΠΑ.ΣΟ.Κ σχετική πρόταση νόμου στη Βουλή.

παρ. 78: Υπό το ισχύον Σύνταγμα του 1975 δεν είναι δυνατή ερμηνεία του άρθρου 29 με βάση την αρχή του ωφέλιμου αποτελέσματος (effet utile), δεδομένου ότι η εκπεφρασμένη πρόθεση του συνταγματικού νομοθέτη, η οποία ανάγεται χρονικά αμέσως μετά την πτώση της δικτατορίας και το τέλος του καθεστώτος ανελευθερίας, ήταν να αποφευχθεί κάθε επέμβαση νομοθετική ή δικαστική στη λειτουργία των πολιτικών κομμάτων, όπως προκύπτει και από τα σχετικά Πρακτικά της Βουλής των Ελλήνων.

παρ. 86: Η Ελλάδα εισήγαγε με τον νόμο 4055/2012 διατάξεις για τη δίκαιη ικανοποίηση των διαδίκων λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της διοικητικής δίκης και για την αίτηση επιτάχυνσης της διαδικασίας (άρθρα 53-60)

παρ. 96: Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κ. Ι. Τέντες εξέδωσε την 3802/4-12/18.9.2012 εγκύκλιό του προς τους Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Εφετών της χώρας, σύμφωνα με την οποία, οφείλουν να συλλαμβάνονται από τους αστυνομικούς και να οδηγούνται στις εισαγγελικές αρχές όσοι διαπράττουν το αδίκημα της αντιποίησης αρχής και πραγματοποιούν ελέγχους. Εάν μάλιστα συμμετέχουν και βουλευτές, να συλλαμβάνονται και να οδηγούνται στο αυτόφωρο, εφόσον έχουν διαπράξει κακούργημα. Εάν οι βουλευτές διαπράττουν πλημμέλημα, τότε οι εισαγγελικές αρχές οφείλουν να ενεργούν οποιαδήποτε ανακριτική πράξη προβλέπεται και είναι αναγκαία, εκτός των ανακριτικών πράξεων που «θίγουν το πρόσωπο των βουλευτών». Εάν τα αδικήματα αυτά διαπράττονται από πολίτες Έλληνες και αλλοδαπούς, πρέπει αμέσως να συλλαμβάνονται και να οδηγούνται στο αυτόφωρο.

παρ. 113: Αναφορικά με την κύρωση του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση των Η.Ε. κατά των Βασανιστηρίων (OPCAT), έχει ήδη δρομολογηθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η σχετική διαδικασία.

Παρ. 138: Αναφορικά με θέματα ασύλου, κατ' αρχάς δημιουργήθηκε νέα ανεξάρτητη Υπηρεσία Ασύλου (Ν.3907/2011).

Επιπροσθέτως, επιγραμματικά αναφέρονται οι ακόλουθες προσπάθειες μας για την αντιμετώπιση των εκκρεμών υποθέσεων σε Πρώτο και Δεύτερο Βαθμό και τη βελτίωση της ποιότητας στη διαδικασία ασύλου :

- Υιοθέτηση Π.Δ. 114/2010. Ποιοτική βελτίωση της διαδικασίας ασύλου από την Ελληνική Αστυνομία.
- Συμμετοχή εκπροσώπου Υ.Α. του ΟΗΕ στις συνεντεύξεις Α' βαθμού. Δυνατότητα γνώμης επί της υπόθεσης.

- Εκπαίδευση προσωπικού σε συνεργασία με Υ.Α. του Ο.Η.Ε.. Έως σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί δώδεκα (12) εκπαιδευτικά σεμινάρια.
- Χρήση εκπαιδευμένων διερμηνέων της Μ.Κ.Ο. “ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ” (φυσική παρουσία/Τηλεδιάσκεψη).
- Σύσταση Επιτροπών Προσφυγών ανεξάρτητης από αποφασιστικής αρμοδιότητας.
- Υιοθέτηση προγράμματος Διαχείρισης εκκρεμών υποθέσεων β' βαθμού.
- Αναβάθμιση εφαρμογής πληροφοριών για τις Χώρες καταγωγής.
- Συνεργασία με EASO. Τοποθέτηση Ομάδων Στήριξης Ασύλου.

Παρ. 140: Οι αλλοδαποί που κρατούνται στις εγκαταστάσεις της Δ-σης Αλλοδαπών Αττικής (Π. Ράλλη 24- Ταύρος), δύνανται σε περίπτωση επιθυμίας τους να υποβάλουν αίτηση πολιτικού ασύλου, μέσω του Τμήματος Φρουράς Κρατητηρίων στο Τμήμα Πολιτικού Ασύλου, ενώ παράλληλα κοινοποιείται και στο Τμήμα Απελάσεων, προκειμένου να ανασταλεί η διαδικασία απέλασης / επιστροφής.

Σε ό,τι αφορά την υποβολή αρχικών αιτημάτων ασύλου αλλοδαπών που δεν κρατούνται γνωρίζεται, ότι καθημερινά το Τμήμα Ασύλου/Δ-ση Αλλοδαπών Αττικής, παραλαμβάνει αιτήματα ασύλου που υποβάλλονται από άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, χωρίς αριθμητικό περιορισμό. Αρχικά αιτήματα αλλοδαπών που δεν ανήκαν σε ευπαθείς ομάδες, υποβάλλονται κάθε Σάββατο.

Ειδικότερα, γνωρίζεται ότι το Τμήμα Πολιτικού Ασύλου λειτουργεί από Δευτέρα έως και Παρασκευή κατά τις ώρες 07:30' - 15:30' και το Σάββατο κατά τις

ώρες 08.00' έως 13.00'. Επιπροσθέτως πέραν του καθημερινού ωραρίου (07:30'-15:30') το Γραφείο Συνεντεύξεων (εξέταση αιτημάτων ασύλου σε α' βαθμό), λειτουργεί και κατά τις ώρες 14:00' έως 20:00', από Δευτέρα έως και Παρασκευή.

Ο συνολικός αριθμός των αιτημάτων ασύλου που λαμβάνονται (αρχικά αιτήματα και αρχικά αιτήματα ευπαθών ομάδων), ανέρχεται σε 50-60 ημερησίως κατά μέσο όρο.

παρ. 142: Ένας από τους βασικούς άξονες της πολιτικής του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας είναι η δημιουργία νέων πρότυπων, ως προς τις συνθήκες Κέντρων, ικανών να θα εξυπηρετούν τις ανάγκες υποδοχής και κράτησης των παράνομα εισερχομένων και διαβιούντων στη χώρα μας αλλοδαπών, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι αναφερόμενες μακροπρόθεσμες κρατήσεις, οφείλονται κυρίως, στις καθυστερήσεις λόγω της ελλιπούς συνεργασίας των πρεσβειών των χωρών από τις οποίες κατάγονται οι κρατούμενοι.

Η Ελλάδα παρά τις σοβαρές οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει σε δημοσιονομικό επίπεδο, καταβάλλει σοβαρές και αξιόλογες προσπάθειες για την προστασία των ανθρωπίνων αλλά και των λοιπών προβλεπομένων δικαιωμάτων των κρατουμένων.

Η δημιουργία των Κέντρων προ-αναχωρησιακής Κράτησης Αλλοδαπών συνέβαλλε μεταξύ άλλων :

(α) να αυξηθεί κατακόρυφα η αύξηση της δυναμικότητας κρατουμένων (επηρέασε θετικά τις προσπάθειες σύλληψης και αποτροπής που καταβάλλουν καθημερινά τα Τμήματα Συνοριακής Φύλαξης και οι Υπηρεσίες Αλλοδαπών στην ενδοχώρα).

(β) να επιτευχθεί η ομοιόμορφη και εύρυθμη λειτουργία των Κέντρων Κράτησης, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα των κρατουμένων.

(γ) να μην κρατούνται παράνομα εισερχόμενοι και διαβιούντες στη χώρα μας αλλοδαποί σε αστυνομικά κρατητήρια, αλλά σε Κέντρα Κράτησης που διαθέτουν υποδομές που πληρούν προδιαγραφές για πολύμηνη κράτηση.

(δ) να υφίσταται προαυλισμός και να υπάρχει πρόγραμμα για άσκηση δραστηριοτήτων από τους κρατούμενους.

(ε) οι καταχωρήσεις στα μητρώα κράτησης και μετακινήσεων των κρατούμενων να είναι ακριβείς.

(στ) Η διαμόρφωση των χώρων των εγκαταστάσεων (τουαλέτες, λουτρά) να εξυπηρετούν άμεσα τις ανάγκες των κρατούμενων χωρίς να παρατηρούνται καθυστερήσεις.

(ζ) να υφίσταται συνεχής και αδιάλειπτη παρουσία ιατρών ώστε να εξασφαλίζεται η απαραίτητη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ψυχοκοινωνική διάγνωση και στήριξη από ιατρικό, νοσηλευτικό και λοιπό επιστημονικό προσωπικό του δημοσίου ή Μ.Κ.Ο. ή άλλων οργανισμών και φορέων.

Τον μήνα Μάρτιο τ.έ. καταρτίστηκε “Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Υπηρεσιών Φύλαξης Εγκαταστάσεων Κράτησης Αλλοδαπών (Υ.Φ.Ε.Κ.Α.)” ώστε να επιτυγχάνεται η ομοιόμορφη και εύρυθμη λειτουργία των εν λόγω Κέντρων και να ρυθμίζονται με τον πλέον πρόσφορο τρόπο οι ανάγκες που εγείρονται από την κράτηση των κρατούμενων μεταναστών.

Επιπρόσθετα, αποφασίστηκε η επαναλειτουργία των κέντρων κράτησης της Χίου και της Σάμου, εντός των οποίων θα υπάρχουν μεταβατικές μονάδες Πρώτης Υποδοχής και ολοκληρώθηκαν οι συμβατικές εργασίες επισκευής συντήρησης των εν λόγω κτιριακών εγκαταστάσεων, τα οποία πρόκειται να επαναλειτουργήσουν ανάλογα με τις μεταναστευτικές ροές.

παρ. 144: Αντιθέτως, όσον αφορά τα προβλήματα υγείας που εμφανίζουν οι μετανάστες, κατόπιν σχετικών ερευνών των αρμοδίων υγειονομικών αρχών, γνωρίζεται ότι δεν σχετίζονται με την κράτηση αλλά οφείλονται σε χρόνια λοιμώδη νοσήματα (φυματίωση, σύφιλη, δερματοπάθειες κ.α.). Επιπρόσθετα, για την αντιμετώπιση αυτών, στους χώρους κράτησης παρέχεται στους ασθενείς κρατουμένους η απαραίτητη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ακόμη και από Μ.Κ.Ο. με τις οποίες συνεργαζόμαστε άψογα ενώ τα σοβαρά περιστατικά παραπέμπονται για νοσηλεία σε εφημερεύοντα νοσοκομεία ή άλλο κατάλληλο νοσηλευτικό ίδρυμα, ώστε να μην κυκλοφορούν ως κινητές υγειονομικές βόμβες απειλώντας την προστασία της δημόσιας υγείας.

παρ. 145: Παρακολουθούμε με προσοχή το σοβαρό θέμα της μεταχείρισης των ευάλωτων ομάδων (π.χ. γυναίκες, μονογονεϊκές οικογένειες) και ιδιαίτερας των ανηλίκων προσφύγων (εφαρμόζοντας τις διατάξεις του Ν. 3907/2011 με τον οποίο προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ), το οποίο αποτελεί για τις Υπηρεσίες μας αντικείμενο ιδιαίτερης μέριμνας και, στα πλαίσια του κοινωνικού ρόλου και της αποστολής που επιτελούν, αντιμετωπίζεται με ευαισθησία και προσοχή, ώστε να παρέχεται ο απαιτούμενος βαθμός προστασίας.

Ιδιαίτερη σημασία δίδεται στην εκπαίδευση των αστυνομικών αναφορικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ευάλωτες ομάδες. Για το σκοπό αυτό διενεργούνται ετησίως εκπαιδευτικά σεμινάρια / συγχρηματοδοτούμενα από το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων και Επιστροφών.

παρ 146 και 147: Για τους ασυνόδευτους ανηλίκους εφαρμόζεται το ΠΔ 220/2007 το οποίο ενσωμάτωσε την Οδηγία 9/2003 και στο οποίο προβλέπεται ειδική διαδικασία ενημέρωσης του Εισαγγελέα Ανηλίκων ή Πρωτοδικών, είτε υποβάλλουν αίτημα ασύλου είτε όχι. Ο Εισαγγελέας ορίζεται προσωρινός Επίτροπος και μετά σε συνεργασία με Μ.Κ.Ο. και κοινωνικές υπηρεσίες ορίζεται ο μόνιμος Επίτροπος, που συνήθως είναι ένας κοινωνικός λειτουργός. Εάν ο ορισμένος Επίτροπος δεν ανταποκρίνεται στα καθήκοντά του, μπορεί να αντικατασταθεί με διάταξη του Εισαγγελέα.

Σε συνεργασία δε με Μ.Κ.Ο. και το Υπουργείο Υγείας, μεταφέρονται σε δομές φιλοξενίας ανηλίκων, τις οποίες εγκαταλείπουν αυθαίρετα μετά από κάποιο χρονικό διάστημα.

Ο καθορισμός της ανηλικότητας των ασυνόδευτων ανηλίκων αλλοδαπών διαπιστώνεται από τους ιατρούς που δραστηριοποιούνται στους χώρους κράτησης αλλοδαπών, σε συνεργασία με Μ.Κ.Ο. και κατόπιν συνέντευξης με εξειδικευμένο προς τούτο αστυνομικό προσωπικό.

Σε κάθε περίπτωση λαμβάνονται μέτρα που αποσκοπούν στην ικανοποίηση του βέλτιστου συμφέροντος των ανηλίκων.

παρ. 148: Η Ελλάδα αναγνωρίζει ότι η λειτουργία του θεσμού της επιτροπείας υπολείπεται λόγω του μεγάλου αριθμού ασυνόδευτων παιδιών που εισέρχονται στην ελληνική επικράτεια ετησίως στο πλαίσιο των μεγάλων μεταναστευτικών ροών που καλείται να διαχειρισθεί.

παρ. 149 και 150: Η χώρα μας παραμένει σταθερή στην υλοποίηση των μέτρων που έχει εξαγγείλει, τα οποία έχουν εγκριθεί από την Ε.Ε. και ανάγονται στην ίδρυση νέας υπηρεσίας ασύλου, στην εγκαθίδρυση Κέντρων Πρώτης Υποδοχής, στην ενίσχυση της πολιτικής αναγκαστικών και εθελοντικών επιστροφών, στην εφαρμογή ενός ορθολογικού συστήματος διεθνούς προστασίας. Πρωτίστως δε, και κατά προτεραιότητα, στην διασφάλιση συνθηκών υποδοχής και παραμονής, με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα θεμελιώδη δικαιώματα.

- Πρόσφατα (17 Ιανουαρίου 2013) παρουσιάστηκε στο πλαίσιο του Άτυπου Συμβουλίου Υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε. το Αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης για το Άσυλο και τη Διαχείριση της Μετανάστευσης, το οποίο δομήθηκε με βάση τις ακόλουθες αρχές :

- Λειτουργία μίας αποτελεσματικής Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής.
- Λειτουργία της νέας ανεξάρτητης Υπηρεσίας Ασύλου.

- Συνολική διαχείριση των υποθέσεων ασύλου που εκκρεμούν - backlog - με τη διαμόρφωση μιας ειδικής ομάδας εργασίας και τη διεκπεραίωση όλων των υποθέσεων προσφυγών που εκκρεμούν εντός του 2013.
- Ενισχυμένη και αποτελεσματική πολιτική επιστροφών με βάση τα εθελούσια προγράμματα επαναπατριsmού του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ.), με μέτρα επανένταξης και αναγκαστικών επιστροφών, καθώς και την εφαρμογή των συμφωνιών επανεισδοχής με τρίτες χώρες.
- Αποτελεσματική και ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων σύμφωνα με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα και στο πλαίσιο του κεκτημένου του Schengen με την ενίσχυση των εξωτερικών συνόρων της χώρας, τα οποία αποτελούν τα νοτιο-ανατολικά εξωτερικά σύνορα της Ευρώπης.

Στο πλαίσιο αυτό, συμφωνήθηκε το αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης για το Άσυλο και τη Διαχείριση της Μετανάστευσης, αφού προηγουμένως ελήφθησαν υπόψη τα σχόλια της Υπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε, των Μ.Κ.Ο, των κρατών μελών της Ε.Ε. και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

παρ. 151: Τα αναφερόμενα “λιγότερα αναγκαστικά μέτρα” της κράτησης υπάρχουν με την Υπηρεσία που ήδη έχει συσταθεί με τον ν. 3907/2011 και ονομάζεται Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, η οποία κάνει διαχείριση των συλληφθέντων νεοεισερχομένων παρανόμων αλλοδαπών (εξακρίβωση ταυτότητας-ιθαγένειας, καταγραφή, ιατρικός έλεγχος, ενημέρωση για τα δικαιώματά τους, μέριμνα για τις ευάλωτες ομάδες κ.λ.π.).

Για τους ήδη υπό ανοχή υπάρχοντες λαθρομετανάστες, για τους οποίους εφαρμόζεται η Οδηγία των επιστροφών κρατούνται μέχρι να διεκπεραιωθεί η διαδικασία επιστροφής (έκδοση ταξιδιωτικών εγγράφων, συνεννοήσεις με αρχές χώρας τους, Διεθνείς Οργανισμούς κ.λπ.).

παρ. 152 και 153: Η κράτηση λαμβάνει χώρα κατά κανόνα σε ειδικές εγκαταστάσεις και σε κάθε περίπτωση χωριστά από κρατούμενους του Κοινού Ποινικού Δικαίου.

Σε όλους τους συλληφθέντες επιδίδονται “πληροφοριακά δελτία”, μέσω των οποίων ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους (σε γλώσσα που κατανοούν), τόσο για την κράτηση όσο και τη διαδικασία ασύλου.

Οι υπό κράτηση αλλοδαποί λαμβάνουν συστηματικά πληροφορίες για τον κανονισμό που εφαρμόζεται στην εγκατάσταση κράτησης, καθώς και για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και το δικαίωμά τους να έρχονται σε επαφή με τις προαναφερόμενες οργανώσεις. Για τον λόγο αυτό σε κάθε χώρο κράτησης αναρτούνται σε εμφανή σημείο σχετικά έντυπα.

Η παρουσία δικηγόρου είναι θεσμοθετημένη σε κάθε στάδιο της ποινικής και διοικητικής διαδικασίας, βάσει των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας.

Οι κρατούμενοι αλλοδαποί δέχονται επισκέψεις συγγενών ή άλλων φιλικών τους προσώπων, καθώς και εκπροσώπων διπλωματικών ή προξενικών αρχών της χώρας καταγωγής τους.

Καθορισμένοι εκπρόσωποι του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες (Ε.Σ.Π.) έχουν καθημερινή πρόσβαση σε όλους τους χώρους κράτησης και επικοινωνία με τους παράνομους μετανάστες, για την παροχή νομικής βοήθειας, προκειμένου να εξασφαλισθεί η πρόσβαση των κρατουμένων στη διαδικασία ασύλου και να μπορέσουν να εκπροσωπηθούν κατά τη διάρκεια της εξέτασης του αιτήματός τους.

Σημειώνεται πως το ίδιο συμβαίνει και με εκπροσώπους άλλων φορέων που ασχολούνται με το θέμα της μετανάστευσης, όπως η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. και άλλες Μ.Κ.Ο.

Η παρουσία διερμηνέα είναι και αυτή θεσμοθετημένη και γίνονται προσπάθειες να καλύπτονται οι ανάγκες διερμηνείας σε όλες τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες, με διορισμένους διερμηνείς από το Ελληνικό Κράτος και διερμηνείς Μ.Κ.Ο.

Στα ετήσια προγράμματα [2009-2010-2011-2012](#) του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιστροφής υλοποιήθηκαν, υλοποιούνται και θα υλοποιηθούν δράσεις που αφορούν την απασχόληση διερμηνέων για την πληροφόρηση των κρατουμένων σε μια γλώσσα που κατανοούν.

Παράλληλα, έχει προσληφθεί από την Ελληνική Αστυνομία (δράσεις του Ταμείου Επιστροφών – Γ' Φάση), επιστημονικό προσωπικό (ψυχολόγοι – κοινωνικοί λειτουργοί -διερμηνείς) προκειμένου καλυφθούν οι τεράστιες ανάγκες που προκύπτουν σε καθημερινή βάση.

Σημειώνεται ότι οι διαδικασίες της απομάκρυνσης υπόκεινται σε σύστημα εξωτερικού ελέγχου που λειτουργεί με μέριμνα της Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Πολίτη», η οποία συνεργάζεται για τον σκοπό αυτό με Διεθνείς Οργανισμούς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.).

Όλα τα παραπάνω υλοποιούνται με γνώμονα τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας μας και τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες και σκοπό έχουν την ασφάλεια των κρατουμένων και του προσωπικού.

παρ. 154: Τέλος, γνωρίζεται ότι επί των προκαταρκτικών συστάσεων κ. Επιτρόπου, η χώρα μας παρά τις παρατηρούμενες ελλείψεις κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση καταβάλλοντας προσπάθειες για να διατηρήσει ή και να βελτιώσει ακόμα τις συνθήκες που εξασφαλίζουν τον αναγκαίο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με βάση τα όσα οι συνθήκες και οι διεθνείς κανονισμοί ορίζουν. Για τις συγκεκριμένες προόδους που έχουν πραγματοποιηθεί βλέπε κατά περίπτωση ανωτέρω παραγράφους.